

Kursus: Effektiv start som økologirådgiver

Agro Food Park 5. december 2019

Birgit Ingvorsen D 8740 5493 E bii@seges.dk

Økologi Innovation

SEGES

Promilleafgiftsfonden for landbrug

STØTTET AF

Overblik over økologireglerne (produktion og tilskud)

- Hvor og hvordan holder man sig orienteret og opdateret? (regelsider på LandbrugsInfo)
- Hvordan forholder man sig til de ændringer, der er undervejs?
- Typiske faldgruber – og hvordan man undgår at falde i dem.
- Hvem trækker man på, når tvivlen melder sig?

Lovgrundlag for økologisk produktion

- [Rådets forordning \(EF\) nr. 834/2007](#)
- [Kommissionens forordning \(EF\) nr. 889/2008](#)
- [Lovbekendtgørelse nr. 21 af 4. januar 2017 af Økologiloven](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1638 af 15. december 2017 om økologisk jordbrugsproduktion m.v.](#)
- [Rådets forordning \(EU\) 2018/848 af 30. maj 2018 – gælder fra 1. januar 2021](#)

Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion

Administrativ Jordbrugskontrol

Team Økologiadministration

Storegade 2, 6440 Augustenborg

Telefon 33 95 80 00

Email jordbrugskontrol@lbst.dk

Web www.lbst.dk/okologi

OBS svarbreve om økologikontrol i Tast selv under P-nr!

Abonnér på nyhedsmail og faglige meddelelser om økologi

Regel-Spørgsmål?

- Har du fornylig ledt efter noget, som du ikke kunne finde svar på?

Svar-muligheder

- Det er ikke en økologiregel
- Det er et samspil/konflikt med anden lovgivning – gødning, miljø, tilskud m.v.
- Økologiske brancheanbefalinger med supplerende regler for svin og kreaturer
- Aftaler om at levere produkter mærket med "Anbefalet af dyrenes beskyttelse" (mælk, svin, kyllinger)
- Aftaler om at levere produkter mærket med dyrevelfærdshjerter (mælk, oksekød, svin, kyllinger)
- Velfærdsdelikatesser
- Biodynamiske produktion (Demeter regler)
- Osv.

”Frivillige” brancheanbefalinger for kreaturer og svin

- Den formelle konstruktion bag brancheanbefalingerne er at L&F, ØL og MF formulerer anbefalinger for produktion af økologisk mælk og oksekød samt for produktion af økologiske grise.
- De økologiske virksomheder kan vælge at tilslutte sig anbefalingerne og stiller dermed krav om at deres leverandører skal leve op til de supplerende regler.
- Anbefalingerne justeres/ændres løbende og der er f.eks. netop fastsat nye regler for kreaturer ift. forbud mod brug af bredspektret antibiotika.

Regler for tilskud til økologisk jordbrug

- [Bekendtgørelse nr. 80 af 28. januar 2015 om Økologisk Arealtilskud](#) med senere ændringer
- **Udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven)**
- [Lovbek. nr. 766 af 19. juni 2017 om Landdistriktsfonden](#)
- Råds- og kommissionsforordninger om støtte til udvikling af landdistrikterne m.v.
- Nyt LDP udsat til 2022 (evt. 2023) sammen med ny CAP

Tilskudsguide - Økologisk Arealtilskud

- Økologisk Arealtilskud - 5 årige tilsagn
Tilsagnstype 36 og 37
- Landbrugsstyrelsen
- Miljø & Biodiversitet
- Nyropsgade 30
- 1780 København V
- Email: miljobio@lbst.dk

Det samlede tilskud ved omlægning til økologi ud over Grundbetaling

19. december 2019 10

År fra omlægning	1.-2. år	3.-5. år	Efterfølgende 5 år
Basistilskud	870 kr./ha/år	870 kr./ha/år	870 kr./ha/år
Tillæg til yderligere nedsat N-tilførsel	500 kr./ha/år	500 kr./ha/år	500 kr./ha/år
Tillæg til arealer under omlægning*	1200 kr./ha/år	0 kr./ha/år	0 kr./ha/år
Tillæg til arealer med frugt og bær	4000 kr./ha/år	4000 kr./ha/år	4000 kr./ha/år

*) OM-tillæg kun til nye økologer

Ansøgning om tilsagn i Tilsagnsskema - pt KAOS☹

- Tilsagnsskemaet er en oversigt over bedriftens registrerede tilsagn og kan både bruges til at søge om ændringer og til at søge om nye til sagn
- SLETTER DU ET TILSAGN/MARK I TILSAGNSSKEMAET, SÅ ER DET VÆK (=KAN IKKE GENOPRETTES) OG LANDMANDEN FÅR ET TILBAGEBETALINGSKRAV
- Forventet ansøgningsperiode for nye tilsagn i 2020 – midt i august til 30. september
- Ansøgning om udbetaling af tilskud i Fællesskema fra 1. februar 2020 – eller når ansøgning om tilsagn og tilsagnsgivning for 2019 er afsluttet!!

Udfordringer for konsulent/landmand

- Administrere 5-årige tilsagn
 - Omdannelse/ændringer (N-tillæg, frugt-bær-tillæg)
 - Nye marker/ændringer til marker/rådighed
 - Marker kan udgå af tilsagn, hvis de fragår bedriften
 - Tilsagnsbetingelser (høst, indberetning, afgrøder)
- Støtteberettigede arealer
 - Grundlæggende samme regler som grundbetaling – men krav om høst (afgrøden fjernes)
 - Hønsegårde, grisemarker
 - §3-arealer, fredninger, naturarealer

Hvor og hvordan holder man sig orienteret og opdateret på økologiregler?

19. december 2019 13

- Økologikonsulent mailgruppe – i særlige tilfælde
- LandbrugsInfo nyhedsmail om økologi, planter, tilskud osv.
- Landbrugsstyrelsens nyhedsmail og faglige nyheder om økologi, tast selv-mailservice
- Mailservice fra Regelteamet (PlantInnovation)

- Regeldag for økologikonsulenter "Aktuel Økologi" 7. januar 2020 på HORISONT
- Landbrugsseminar (LBST) januar 2020

Relevante Landbrugsinfo sider – ny og ”smartere” opbygning kommer i foråret 2020😊

19. december 2019 14

- Økologi
 - Regler for tilskud
 - Regler for økologisk produktion
 - Omlægning til økologisk drift
 - ”Vigtige datoer” – fortsætter på nyt LandbrugsInfo
- Jura
 - Direkte arealstøtte 2015-2020
 - Krydsoverensstemmelse
 - Regelinfo(lovdatabase)
- Planteavl
 - Alle – f.eks. ”gødningsplanlægning og regler”
- Søger du efter regel-/lovstof på LandbrugsInfo - se RegelInfo

Hvordan forholder man sig til de ændringer, der er undervejs?

19. december 2019 15

- Dilemma – hvornår vil du informeres om ændringsforslag?
 - Så tidligt som muligt så landmanden har mulighed for at planlægge/indrette produktionen efter det
 - Først når ændringen er endeligt vedtaget, så der ikke opstår forvirring, hvis forslaget enten ikke bliver vedtaget eller kommer til at se meget anderledes ud
- Eksempel – første udkast til en ny økologiforordning blev sendt ud i 2014. Den blev vedtaget i 2018 til ikrafttræden i 2021 og der er lige nu gang i formulering af gennemførelsesbestemmelserne (=detailreglerne)
- Eksempel – aftale om udfasning af konventionel husdyrgødning blev sendt ud i 2008 og rev. i 2011. Udsat – og udsat – og ”nedlagt” – og genoplivet i 2018 – evt. implementering i 2021?

Typiske faldgruber – og hvordan man undgår at falde i dem.

19. december 2019 16 |

- Opdeling af bedrift ifm. omlægning (OM-tillæg til nye marker)
- Producentstifte inkl. ændringer af ejerforhold på bedriften
- Nye marker – konv. eller øko.
- Forpagtningsaftaler, der gælder for hele den 5-årige tilsagnsperiode (ikke så vigtige under økologisk arealtilskud)
- Indkøb af dyr – konv. eller øko. – aftales/opdages ifm. fællesskemaet
- Opstart af besætning på øko-bedrift – ny dyreart
- Græsningsaftaler og afgræsning med ikke-økologiske dyr på øko-arealer
- Leje af græsningsret på natur-/MVJ-arealer

Producentsskifte inkl. ændringer af ejerforhold på bedriften

19. december 2019 17 |

- Der skal anmeldes producentsskifte (på papir) straks, når et økologisk areal/bedrift skifter ejer/forpagter og skal fortsætte som økologisk
- Ændringer på bedriften fx fra personligt ejet til I/S "far-søn", ApS eller fra I/S "far-søn" til personligt eje "søn"
- Køb/salg af øko-marker
- Forpagtning eller ophør af forpagtning af øko-marker
- Rådighed ift. støtteudbetaling 17. april (FS-frist). Arealer kan producentsskiftes 18. april – **men producentsskiftet ift. støtteudbetaling sker først, når støtten er udbetalt.** (OBS gødningsregnskab, ung støtte m.v.)

Produentskifte fortsat

- [Skemaer og vejledning](#)
- Frist for digitalt produentskifte af tilsagn (5-årige eller længere) er førstkomende frist for ændring af fællesskemaet
- Husk alle tillæg og de forskellige betingelser
- Produentskifte uden overdragelse af tilsagn (et såkaldt "blåt" produentskifte)
- Det digitale produentskifte er pt. lukket for at give ro i LBST til at få ryddet op!
- VIGTIGT ifm. FS-2020 at tjekke at alle tilsagn er "på plads"

Nye marker på en øko-bedrift

- Fra konventionel
 - Anmeldelse/indberetning af omlægning – (FS eller blanket) **OBS ikke ansøgning om ØA-tilsagn**
 - Ansøgning om tilsagn i Tilsagnsskema
 - Tjek evt. tilsagn (5-årige) på marker
 - Evt. nedsat omlægningstid for græsarealer med miljøordning. Også ved anmeldelse af græsningsret
- Fra økolog
 - Anmeldelse af producentskifte straks for øko-status (papir)
 - **OBS betingelser for OM-tillæg ved overdragelse**
 - **OBS ved overdragelse fra bedrift med N-tillæg** til bedrift med basistilsagn – eller omvendt (fx jordbytte ved kartoffel-/gulerodsproduktion)

Forpagtningsaftaler der gælder for hele den 5-årige tilsagnsperiode

- ØA-tilsagn (basis og tillæg) starter den 1.9. og udløber 31.8. fem år senere
- Forpligtigelse til økologisk drift indtil 31.8. ellers krav om tilbagebetaling af tilskud for 5 år
- Forpligtigelse til økologisk drift indtil 31.12. ift. grøn støtte (MFO, flere afgrøder m.v.)
- Ved forpagtning fx 1.4. skal forpagtningsaftalen gælde for 5 år og 5 mdr. (eller længere)
- Arealer kan dog udgå af tilsagn uden tilbagebetaling af tilskud, hvis de fragår bedriften – gælder kun tilsagnstype 36 og 37 fra 2014 eller senere. HUSK at indsende "blåt producentskifte"!

Indkøb af dyr på en økologisk bedrift – er det planteavlskonsulentens problem?

19. december 2019 21

- Økologiske dyr – ingen begrænsninger, men logbog og omlægningsdato skal følge med
- Konventionelle dyr – hvis økologiske ikke kan skaffes. Der er flere muligheder – HUSK altid indberetning af omlægningsdato (opstartsdato)
 - <4 år fra omlægningens start – ny dyreart uden begrænsninger (etablering af besætning)
 - >4 år fra omlægningens start – (etablering af besætning) kalve <6 mdr. lam/kid <60 dg. Smågrise <35 kg. Kyllinger <3dg.
- Hundyr til fornyelse/udskiftning – kvæg 10% pr. år svin, får, ged 20% pr. år
- Hundyr ved udvidelse, skift af race, ny driftsgren – 40% pr. år (der skal søges dispensation fra LBST)

Hvem trækker man på, når tvivlen melder sig?

19. december 2019 22

- SEGES tlf.: 8740 5000
- Landbrugsstyrelsen tlf.: 3395 8000
 - Økologikontrol:
Administrativ Jordbrugskontrol, Team Økologiadministration jordbrugskontrol@lbst.dk
 - Økologitilskud:
EU & Landbrug, Miljø & Biodiversitet miljobio@lbst.dk
- Landbrug & Fødevarer – herunder økologisektionen
 - Politik
 - Samarbejde om udvikling af regler og administrationspraksis

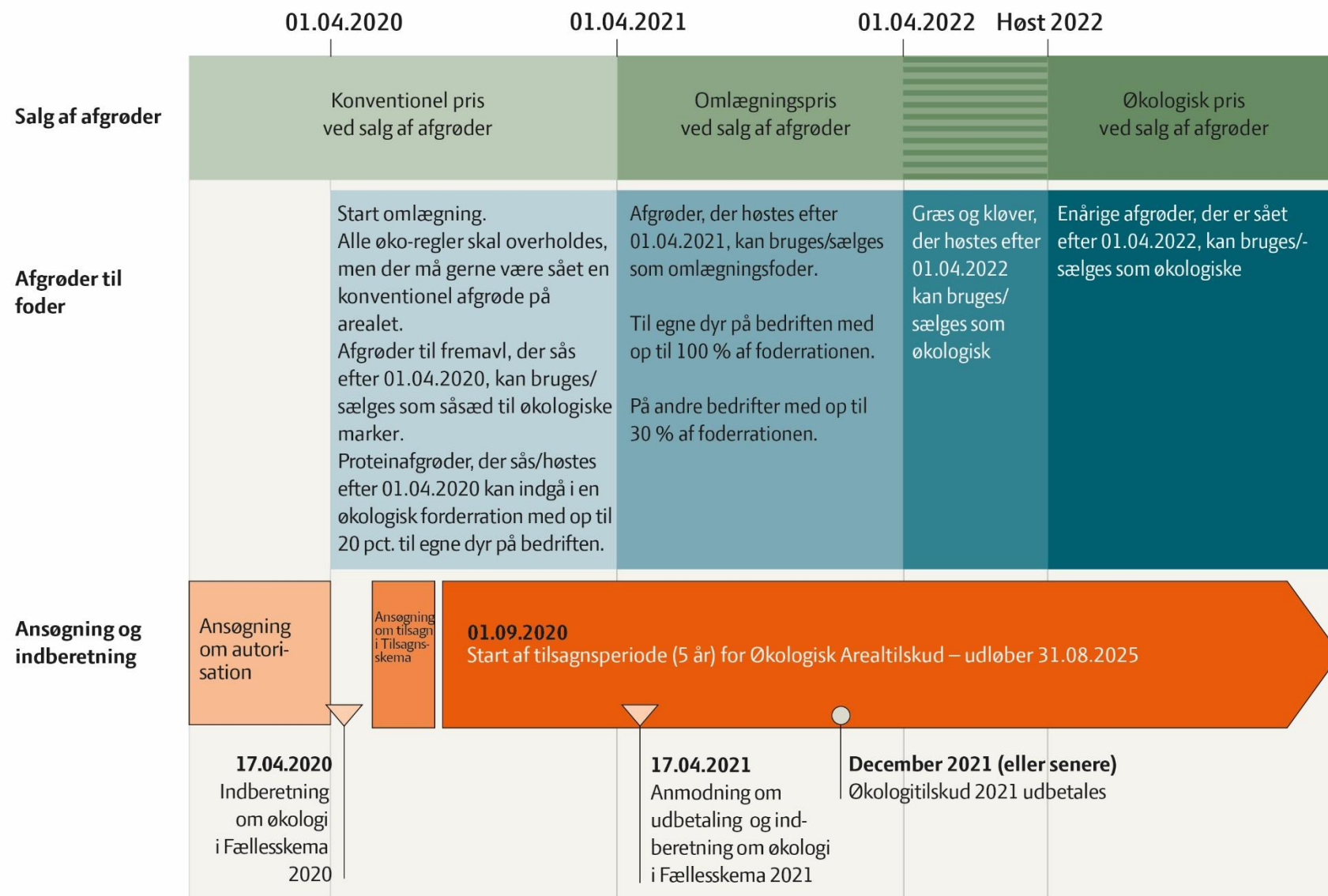

Omlægningsplaner

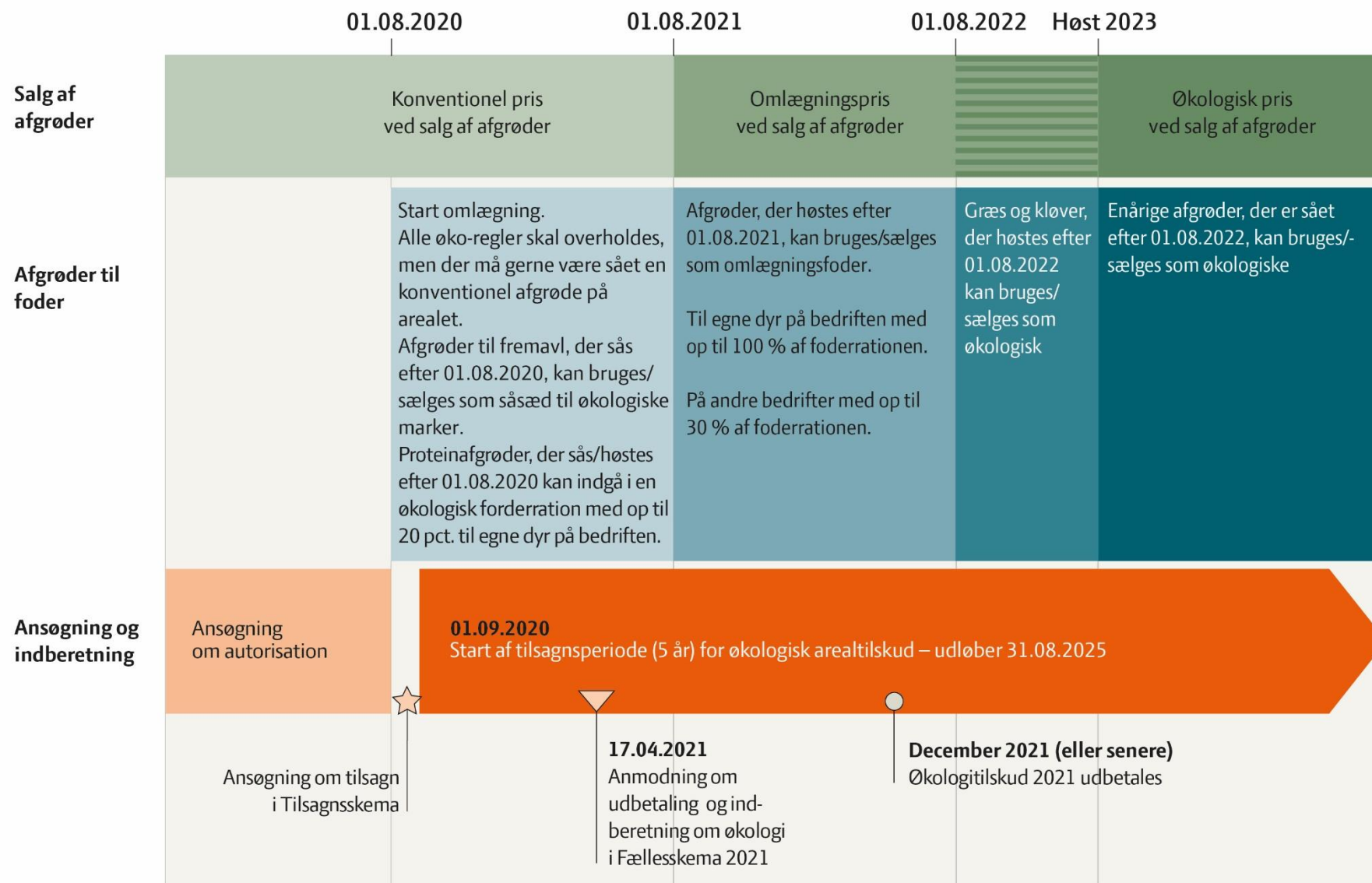
- Skemaer og terminer
- Typiske omlægningsforløb, herunder samtidig omlægning og samtidig drift
- Drejebog for omlægning

EKSEMPEL PÅ OMLÆGNING TIL ØKOLOGISK PLANTEPRODUKTION 1. APRIL 2020

EKSEMPEL PÅ OMLÆGNING TIL ØKOLOGISK PLANTEPRODUKTION 1. AUGUST 2020

Permanent drift af både en økologisk og en konventionel produktion – 2 modeller

19. december 2019 26

1. Samtidig drift af en økologisk og en konventionel enhed med særlig tilladelse fra LBST (kap. 4 som tjekliste)
2. Opdeling i to adskilte bedrifter med juridisk adskilte ejerforhold – Landbrugslovens rammer for drift af landbrug (pers., I/S, ApS, Iværksætterselskab m.v.)

Hvad er forskellene, og hvornår vil det typisk være relevant at vælge den ene frem for den anden?

Forskel mellem de to modeller for opdeling af bedriften – udvalgte områder

19. december 2019 27

	Samtidig drift	To adskilte bedrifter
Ejerform og cvr nr.	Ét cvr nr. alle ejerformer i landbruget	To cvr nr. og juridisk adskilte ejere fx en personligt drevet bedrift og et I/S
Regnskaber	Et sted-opdelt driftsregnskab for bedriften	Adskilte moms- og driftsregnskaber for hver bedrift
Økologikontrol LBST	Begge enheder kontrolleres	Den økologiske bedrift kontrolleres – men ved tæt samarbejde/ personsammenfald kan LBST kontrollere den konventionelle
Afgrøder	Der må <u>ikke</u> være samme planteart på de to enheder (parallelavl)	Der må gerne være samme planteart på de to bedrifter
Husdyr	Der må <u>ikke</u> være samme dyreart på de to enheder (parallelavl)	Der må gerne være samme dyreart på de to bedrifter OBS kontrolfokus!

Fællesskema – EU-støtteansøgning og økologiindberetning

	Samtidig drift	To adskilte bedrifter
Fællesskema	Én samlet ansøgning for begge enheder	To ansøgninger – én for hvert cvr nr Oplysning om alle cvr nr i øko-FS
Gødningsbetingelse i økologisk arealtilskud (60/100 kg N pr. ha)	Gælder for hele bedriftens harmoniareal – uanset om der er tilsagn eller ej	Gælder for ”øko-bedriften”

Gødningsregler ved omlægning og ved samtidig drift

- Økologiregler (170 kg total N i alt og 50 kg udn. N i ikke-økologisk gødning) gælder for økologiske arealer fra omlægningsdatoen (kontrolleres/styres i plantelogbog)
- Krav om særlig gødningsopgørelse for den økologiske enhed ved samtidig drift
- Tilskudsbetingelser (100/60 kg N) gælder for **hele bedriftens harmoniareal** – alle marker under samme cvr nr. – uanset om man vælger ”trinvis omlægning” eller ”samtidig drift”
 - 100/60 kg N gælder for hele planperioden og for alle de marker, der er med i fællesskemaet.
 - Eksempel: En mark omlægges 1. april. Den er gødet med handelsgødning inden omlægning. Handelsgødningen regnes med i økologens gødningsregnskab og loftet på 100/60 kg N.
 - Tilkøb/forpagtning af marker i planperioden 31.7. eller tidl. => at kvote og udbragt gødning overføres til økologens gødningsregnskab – og indgår i 60/100 kg N loft!

Omgåelse – er der risiko ved at oprette et økologisk selskab med samme ejer og adresse som det konv.? Eller for at søge OM-tillæg til nye marker?

- Ingen aktuelle eksempler på "omgåelse" – men OBS på støtte til unge landbrugere og betingelser for OM-tillæg
- Vejledning om økologisk arealtilskud
"...Omgåelse, herunder når ansøger kunstigt opdeler sin virksomhed for at opfylde betingelserne til tilskud, betragtes også som svig..."
- Et eksempel kunne måske være: En økolog opdeler bedriften i to cvr nr. for at søge N-tillæg på den ene.
- Opdeling med driftsmæssig begrundelse (økologi, parallelavl) vurderes ikke pt. at give problemer - ift. omgåelse..... Heller ikke ved tæt samarbejde eller personsammenfald.
- [Forordning 1306/2013 Artikel 60](#)
"Omgåelsesklausul: Medmindre der er fastsat særlige bestemmelser, indrømmes der ingen fordele i henhold til sektorlovgivningen for landbrug til fysiske eller juridiske personer, om hvem det kan fastslås, at betingelserne for at opnå sådanne fordele blev skabt på en kunstig måde og i strid med formålene med den pågældende lovgivning."

Autorisationsansøgning og attestation af omlægningsplaner

- Hvilke forpligtigelser ligger indenfor attestationsretten?
- Attestationskonsulent – grundlag og godkendelse

Attestation af økologiske omlægningsplaner

- Omlægningsplanerne skal, inden de sendes til LBST, være attesteret af en konsulent, der er godkendt af SEGES. Jf. økologibekg. §3 stk. 3. *"Det skal fremgå af planen, at bestemmelserne i § 9 og § 10 overholdes."*
- Attestationen bruges af LBST som sikkerhed for, at den pågældende plan er drøftet igennem med en konsulent, der har erfaring med økologisk jordbrug og de økologiske regler.
- At planen er attesteret af en konsulent, er ingen garanti for, at den bliver godkendt af LBST, men skal sikre, at planen er fagligt fornuftig. Konsulenten har mulighed for at give anmærkninger i forbindelse med attestationen, hvis konsulenten skønner, at planen på nogle punkter er problematisk.
- *"..for dårligt klædt på ved første økologikontrol" "...ved ikke at man skal have kontrol" "...kender ikke reglerne" "...vil ikke deltage i kontrollen" "...mange fejl ved første besøg"*
- Udsagn fra økologikontrollen – er det attestationskonsulentens ansvar?
- Omlægningstjek er ikke et krav for at blive autoriseret – og heller ikke en garanti for at blive det

Økologibekg. §9 og §10 Omlægning til økologisk produktion

- § 9. Omlægningen af jordbrugsbedriften til økologisk produktion skal senest påbegyndes 6 måneder efter, at autorisationsansøgningen er modtaget i Landbrugsstyrelsen.
 - Stk. 2. Producenten skal allerede fra tidspunktet for påbegyndelse af omlægningen tilrettelægge og gennemføre produktionen efter bestemmelserne i denne bekendtgørelse, rådsforordningen og kommissionsforordningen.
- § 10. Omlægningstidspunktet angiver omlægningens påbegyndelse.
 - Stk. 2. Tidspunktet for omlægning af arealer fastsættes til tidspunktet for oplysning om omlægning.
 - Stk. 3. Tidspunktet for påbegyndt omlægning og ændringer af dette tidspunkt skal meddeles skriftligt til Landbrugsstyrelsen, før omlægningen påbegyndes. Ændringer skal endvidere meddeles før den dato for omlægning, der tidligere er meddelt styrelsen.
 - Stk. 4. Producenten skal, inden omlægning af dyr eller arealer påbegyndes, have den fulde råderet over disse.

Kriterier for godkendelse som attestationskonsulent

1. Har udarbejdet omlægningsplaner.
2. Har arbejdet med økologisk rådgivning for et antal økologiske landmænd i mindst ét år.
3. Har deltaget i relevante kurser og fagdage om økologisk jordbrug.
4. Har deltaget i Introkursus for nye økologikonsulenter på SEGES

Send ansøgning til SEGES Økologi Innovation (mail anba@seges.dk) med beskrivelse af erfaringer med rådgivning om økologisk produktion samt en anbefaling fra en chef eller en erfaren økologi konsulent.

Kriterier for opretholdelse af attestationsret

- For at opretholde godkendelsen til at attestere økologiske omlægningsplaner, er det et krav at deltage i relevante kurser og fagdage om økologisk jordbrug, og mindst hvert tredje år at deltage i Regeldag for økologikonsulenter. SEGES Økologi Innovation vil løbende vurdere om kriterierne for at opretholde attestationsretten er opfyldt.
- "Aktuel økologi" 7. januar på HORISONT